

Elemző kiadványok a KGST-tagországok tudományos-műszaki haladásának fő irányjaiban

A KGST-tagországok tudományos-műszaki haladása komplex programjával kapcsolatban elemző kiadványok készülnek. Ezek előkészítésének elveit, a kiadványok szervezését ismertetjük. Részletesen beszámolunk a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központnak a komplex automatizálás fő irányában megjelenő elemző kiadványairól. Az NTMIK-ban további elemző kiadványok előállítását tervezik, néhány sorozat előkészítése már folyik. Az NTMIK-tagországok együttműködnek ebben a munkában.

A szocialista országok közös tevékenységének alapja a tudományos-műszaki haladás terén a KGST-tagországok 2000-ig szóló komplex programja, amelyet 1985 decemberében fogadtak el a KGST 41. rendkívüli ülésén.

Ebben 5 fő irányt határoztak meg:

1. A népgazdaság elektronizálása
2. Komplex automatizálás
3. Az atomenergetika gyorsított fejlesztése
4. Új anyagok és gyártási, feldolgozási technológiájuk
5. A biotechnológia gyorsított fejlesztése

A KGST Végrehajtó Bizottsága és a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ (NTMIK) tagországi Meghatalmazott Képviselők Bizottsága határozataikban előírják a komplex program fő irányjaiban az információellátás megszervezését. A komplex program információellátását az érdekelt országok nemzeti információs szervezetei végzik, felhasználva a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs rendszerben (NTMIR) folytatott együttműködés eredményeit. A munkában az NTMIK, valamint a komplex programot végrehajtó szervezetek vesznek részt.

A komplex program információellátásának egyik fajtája az elemző információk és kiadványok előállítása. A felhasználók igényeinek megfelelően – feltételeken – az alábbi információszinteket lehet megkülönböztetni:

Az **első** (legmagasabb) szint – a KGST vezető szerveinek a komplex program fő irányairól készülő, vagyis *stratégiai* információ. Ezek elsősorban speciális elemző tanulmányok, amelyek a tudomány, a technika és a termelés legújabb vívmányairól tartalmaznak információt, gyártási és gazdasági adatokkal kibővítve. Feltárják a tudományos-műszaki politika tendenciáit, összehasonlítják a KGST-tagországok és a világ fejlődési szintjeit, és ezeket elemző formában összesítik. Mindehhez operatív módon feldolgozzák és értékelik a legfontosabb információs forrásokat

(többek között a titkos és szolgálati jellegűeket). Az eredményeket rövid, tömör formában közlik, vagyis ez a fajta kiadvány konceptuális jellegű, koncentrált analitikus információ, amely a felső szintű döntéshozatal előkészítésben játszik szerepet.

A **második szint** – a komplex ágazatközi együttműködést elősegítő információ, amely a KGST-szervek vezető munkatársai, a nemzetközi és nemzeti szervezetek vezetői és szakemberei számára készül. Ezek elemző tanulmányok vagy problémára orientált elemzések gyűjteményei.

A **harmadik szint** – a tudományos-műszaki haladás fő irányjaival foglalkozó szakemberek számára készült információ (tanulmányok, kézikönyvek, módszertani dokumentumok).

A második és a harmadik szintű információ elősegíti a *taktikai* feladatok megoldását, a tapasztalatcserét és a szakemberek szakmai ismeretének kibővítését.

Jelenleg gyors ütemben fejlődnek a komplex program fő irányjaival foglalkozó elemző kiadványok. Ez azzal magyarázható, hogy az effajta kiadványok előállítását az NTMIK-ban a KGST-tagországok tudományos-műszaki együttműködésével foglalkozó különböző típusú elemző kiadványok kidolgozásában szerzett tapasztalatokra épül.

Rendeltetésük szempontjából a komplex program fő irányjaival foglalkozó elemző kiadványok a programban részt vevő és taktikai feladatokat megoldó felhasználók számára készülnek, és a tudományos-műszaki együttműködés integrációs folyamatainak fejlődési tendenciáit tükrözik.

Az NTMIK-nak a komplex program fő irányjaiban megjelenő kiadványai közül a következő típusokat érdemes megemlíteni:

- ▶ problémára orientált elemző kiadványok;
- ▶ elemző tanulmányok és tematikus egyedi gyűjtemények;
- ▶ kézikönyvek, katalógusok és egyéb kiadványok.

Az elemző információval szemben támasztott minőségi követelmények:

- ▶ teljes megbízhatóság és hitelesség;
- ▶ magas fokú elemzés és szintézis, általánosítás, valamint a legfontosabb információs források összehasonlítása;
- ▶ következtetések és javaslatok a probléma megoldására;
- ▶ tömör, minimális terjedelmű és maximális tartalmú koncentrált anyagok;
- ▶ prognosztizáló jelleg.

Az elemző kiadványok a különböző információs források komplex feldolgozása alapján készülnek, a tudományos-műszaki haladás legaktuálisabb problémáiról szolgáltatnak információt problémára orientált formában.

Az elemző kiadványok nem csupán a tényeket, eseményeket, publikációkat rögzítik, hanem elősegítik az új tendenciák feltárását a tudomány és a technika különböző területein. Ezekben a kiadványokban cikkek, tanulmányok és összesítő információk kombinálódnak.

Az elemző kiadványok előállításának fő elvei

- ▶ Az elemző kiadványok a komplex program fő irányainak tematikájára orientálódnak, nem ismételve az NTMIR-alrendszerek és a KGST-tagországok nemzeti kiadványait;
- ▶ a kiadványokat az NTMIK a komplex program információellátása keretében adja ki;
- ▶ az előkészítésben közreműködnek a komplex program fő irányainak ún. főszervezetei, valamint a program megvalósításában részt vevő szervezetek és az NTMIK-tagországok információs intézményei. Egy-egy kiadvány előkészítéséhez – szükség esetén – az érdekelt szervezetekből szerkesztőbizottságokat hoznak létre;
- ▶ a kiadványok terjesztése az NTMIK kiadásainak kompenzálása érdekében előfizetéses alapon történik, vagy a partnerintézmény megvásárolja az összes példányt. Térítésmentesen kapják a kiadványokat a főszervezetek, a szerzők és a szerkesztőbizottság tagjai;
- ▶ az elemző kiadványok felhasználói: a KGST-szervek, a komplex program fő irányainak főszervezetei, a nemzetközi szervezetek, a koordinációs központok, a KGST-tagországok nemzeti szervei;
- ▶ az anyagok előkészítése széles körű nemzetközi együttműködésben, szerződéses alapon történik.

A kiadványok előkészítésének szervezése

A kiadványok előkészítési munkáinak fejlesztése fokozatosan, a meglévő tapasztalatok alapján valósul meg.

A komplex program fő irányainak keretében a kiadványok között két szintet határozhatunk meg:

- ▶ problémára orientált kiadványok (pl. a Problemy mašinstroeniä i avtomatizacii);
- ▶ a tudományos-műszaki haladás kulcsproblémáival foglalkozó sorozatok (pl. Naučno-tehničeskij progress v mašinstroenii).

Mindkét kiadványtípus főszerkesztői a komplex program fő irányainak tudományos vezetői lehetnek vagy a vezetők által megbízott tudósok.

Az elemző kiadványok javasolt kétszintű szerkezetét az NTMIK kiadói tapasztalatai alapján alakították ki. Jelenleg a fenti szempontok alapján készül valamennyi típusú kiadvány. A legjelentősebbek a problémára orientált kiadványok, és a legteljesebben a komplex program 2. fő irányával foglalkoznak.

A kiadványok előállításával kapcsolatos követelményeket a komplex program információellátásának feladata határozza meg. A kiadványok tematikáját a komplex program fő irányainak megfelelően jelölik ki.

Az új kiadványok beindításához szükséges termelési erőforrások biztosítása érdekében néhány kiadványt 1985–87-ben megszüntettek (pl. a Dostizeniä i perspektivy c. tematikus sorozatot), illetve a komplex program fő irányainak megfelelően megváltoztatták egyes kiadványok tematikáját. Példaként említjük a komplex program 2. fő irányával (komplex automatizálás) kapcsolatos kiadványok előállítását. E fő irányban jelenik meg a Problemy mašinstroeniä i avtomatizacii c. gyűjtemény és a Naučno-tehničeskij progress v mašinstroenii c. sorozat.

A **Problemy mašinstroeniä i avtomatizacii** c. kiadvány 1986 óta jelenik meg a KGST Gépipari Együttműködési Bizottsága vezetése alatt. Felhasználói köre: a KGST vezető szervei, tudósok, valamint a komplex program megvalósításában részt vevő intézmények szakemberei. A kiadvány orosz nyelvű, a cikkek annotációi az **INFORMAŠ-** (az NTMIK gépipari ágazati alrendszere) tagországok nyelvén és angolul jelennek meg. A kiadványból évente hat szám lát napvilágot. Foglalkoznak a kiadvány angol és magyar nyelvű változatának a közreadásával (az első angol nyelvű szám **Engineering and automation** címmel jelent meg).

A **Problemy mašinstroeniä i avtomatizacii** gyűjtemény analitikus, faktografikus és bibliográfiai információkat tartalmaz. Az információkat koncentrált, tömörített, problémára orientált formában közli.

A kiadvány három részből áll. Az első rész – A nemzetközi együttműködés kérdései c. fejezet – tartalmazza a KGST-tagországok által a gépgyártás és a komplex automatizálás terén végzett közös kutatások eredményeit.

A második részben – Tudományos, műszaki és gazdasági problémák c. fejezet – jelennek meg az elemző tanulmányok, a korszerű gépek és berendezések gyártására irányuló tudományos kutatásokat leíró cikkek. Ugyancsak itt ismertetik az új anyagok és korszerű technológiák bevezetését, a műszaki és minőségi színvonal értékelését a népgazdaság

különböző ágazatainak gyors ütemű fejlesztése érdekében. Különös figyelmet fordítanak a gyártás-automatizálási problémákra, elsősorban a robot-technika, a rugalmas gyártórendszerek és a mikroprocesszoros technika alkalmazására.

A harmadik rész – Közlemények. Információ c. fejezet – fő feladata a felhasználók tájékoztatása a világ legújabb tudományos-műszaki eredményeiről, a fontosabb eseményekről, rendezvényekről, publikációkról.

A kiadvány előkészítésében részt vesz az NTMIK, a magyar Ipari Információs Központ (Informatik), a Szovjet Tudományos Akadémia A. A. Blagonravov Gépipari Intézete (IMAS), az Informelektro – az INFORMAŠ vezető szerve, a KGST Titkárság gépipari osztálya és a KGST-tagországok érdekelt szervezetei.

A partnerek együttműködését kétoldalú szerződésekben és egyezményekben rögzítették (NTMIK–Informatik; NTMIK–IMAS; NTMIK–Informelektro stb.). A munkák és a partnerek együttműködésének szabályozása érdekében kidolgozták a kiadvány szabályzatát, létrehozta egy nemzetközi szerkesztőbizottságot, amelynek tagjai a BNK, az MNK, a VSZK, a MoNK, az LNK, az RSZK, a SZU, a CSSZSZK, a JSZSZK és Finnország szakemberei. Az NDK és Kuba a publikálandó anyagok előkészítésében vesz részt.

A szerkesztőbizottság élén a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának alelnöke, K. V. Frolov akadémikus áll, a komplex program 2. fő irányának a tudományos vezetője. A Problemy mašinstroeniä i avtomatizacii c. kiadvány fő irányvonala az olyan anyagok publikálása, amelyek tükrözik a KGST-tagországok főbb eredményeit a gépgyártásban és a gyártás-automatizálásban, feltárják az új irányzatokat és hozzájárulnak a tudományos-műszaki politika, a kutatási irányok kialakításában a döntés-előkészítéshez. A cikkek tudományos és alkalmazási irányvonala megegyezik a gépipari együttműködés fő irányával, elsősorban a "komplex automatizálás" fő irányával.

A komplex program realizálása a KGST-tagországokban, az anyagok színvonalas elemző-szintetizáló feldolgozása érdekében tovább fejlesztik a széles körű nemzetközi együttműködést a KGST-tagországok érdekelt intézményeivel. A kiadvánnyal kapcsolatos kérdéseket a szerkesztőbizottsági üléseken vitatják meg, évente legalább egyszer.

A fő irány másik kiadványa a **Naučno-tehničeskij progress v mašinstroeniä** c. sorozat, amelyet az IMAS-sal közösen adnak ki, szerkesztője K. V. Frolov. A sorozat egyes számai (elemző tanulmányok vagy cikkgyűjtemények) a gépgyártás területére vonatkozó tudományos, műszaki, technológiai és termelési eredményekről és tapasztalatokról, a tervezett kutató-fejlesztő munkákról közölnek anyagokat.

A komplex program fő irányában az együttműködés megszervezésekor fő feladatként a tudományos-műszaki eredményekről szóló kölcsönös információcserét jelölték meg. Az NTMIK elemző kiad-

ványai hozzájárulnak a feladatok megoldásához, mivel a népgazdaság legfontosabb területein elért tudományos és műszaki eredményekről publikálnak anyagokat.

Az NTMIK előkészítési stádiumban lévő egyéb kiadványai közül, amelyek a komplex program fő irányával foglalkoznak, az alábbiak érdemelnek említést:

► **A Vycislitel'naä tehnik. Systemy. Upravlenie** (Számítástechnika. Rendszerek. Irányítás) c. gyűjtemény főszerkesztője I. V. Prangišvili akadémikus. Előkészítésében részt vesz az NTMIK, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Irányítási Problémák Intézete, a BNK Technológiaátadási Információs Központja (INFORMA), valamint a BNK Információs és Komplex Automatizálási Intézete. A kiadvány olyan cikkeket, tanulmányokat és információkat közöl, amelyek a számítástechnikai és irányító komplexumok architektúrájának kutatásával és tervezésével, a programlogikai irányítással, a személyi és mikroszámítógépek, a helyi számítógép-hálózatok népgazdasági hasznosításával foglalkoznak. A kiadvány tervei között szerepelnek még a technikai és báziseszközök, nagy teljesítményű számítógép-komplexumok létrehozásával kapcsolatos kérdések, a módszertan és a szabványosítás, az automatizált tervezőrendszerek stb.

► **A Komp'uternaä optika i ee prilozeniä** (Számítógépes optika és alkalmazásai) c. gyűjteményt (főszerkesztői E. P. Velihov és A. M. Prohorov akadémikusok) az NTMIK a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Egyedi Műszergyártás Központi Tervezőirodájával közösen készíti. Összefoglalja az utóbbi években gyorsan fejlődő tudományág, a számítógépes optika eredményeit. Foglalkozik egyrészt a számítógépek alkalmazásával az optikai elemek, rendszerek és műszerek előállításában, az elektromágneses mezők számításában, másrészt a számítógépekhez szükséges optikával, azaz optikai processzorokkal, tárolókkal.

► Az **Energetika. Aktual'nye problemy** (Energetika. Aktuális problémák) c. gyűjteményt (főszerkesztő M. A. Styrikovič akadémikus) az NTMIK a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke mellett működő, az energetika fejlesztésének távlati terveivel foglalkozó konzultatív munkacsoporttal közösen adja ki. A szerkesztőbizottság tagjai a KGST-tagországok és a KGST Titkárság képviselői is. A kiadvány cikkeket közöl az energetika legfőbb fejlesztési irányairól: az atomenergia fejlesztéséről, az energiatakarékosság aktuális problémáiról, az energia-előállítási, -átalakítási és -szállítási technológiák terén folyó kutatásokról. Foglalkozik olyan kérdésekkel, mint a kockázatok az energetikában, energiakészletek cseréje stb.

► **A Razvitie prirodopol'zovaniä i biogeotekhnologii** (A természethasznosítás és a biogeotechnológia fejlesztése) c. gyűjtemény (főszerkesztője A. L. Anšin akadémikus) – időszaki kiadvány, amelyet

a Szovjetunió Tudományos Akadémiája bioszférával foglalkozó tudományos tanácsa és az NTMIK állít elő. A szerkesztőbizottság munkájában részt vesznek a KGST-tagországok szakemberei is. A kiadvány anyagokat, tanulmányokat publikál a KGST-tagországokban a természethasznosítás korszerűsítéséről folytatott kutatásokról, valamint faktografikus, referáló és bibliográfiai információkat közöl. Foglalkozik a biotechnológia fejlesztésével, az erdőmeliorációval, a megújítható természeti kincsek sokoldalú hasznosításával stb. Jellemzősége, hogy tudományos, műszaki, filozófiai, szervezési, pedagógiai és egyéb szempontok alapján ad széles körű tájékoztatást.

► **A Vnešneekonomičeskie svāzi** (Külgazdasági kapcsolatok) c. gyűjteményt (főszerkesztője I. P. Faminskij professzor) az NTMIK a Külgazdasági Kapcsolatok Össz-szövetségi Kutatóintézetével közösen készíti elő. A munkában részt vesznek a KGST-tagországok tudósai és szakemberei is. A kiadvány információkat közöl a KGST-tagországok tudományos-műszaki és gazdasági kapcsolatainak alakulásáról, a Kelet és a Nyugat közötti nemzetközi gazdasági együttműködés új formáiról. Fontos helyen szerepelnek majd a szocialista országok közvetlen gazdasági kapcsolatainak alakulásáról és a Szovjetunió területén létesített közös vállalatok működéséről szóló információk. Ezenkívül foglalkozik a Szovjetunió és a KGST-tagországok külkereskedelmi kapcsolataival a fejlődő és a fejlett tőkés országokkal.

► **A Problemy informacionnyh sistem** (Információs rendszerek problémái) c. NTMIK-kiadvány az automatizált információs hálózatok (központok) kiépítéséről, a korszerű információs technológiák létrehozásáról és bevezetéséről, valamint az információs folyamatok automatizálásáról, számítógépek, mikroprocesszorok, táv-adatfeldolgozó eszközök felhasználásáról közöl cikkeket. A kiadványban megjelenő anyagok között szerepelnek a tudományos-műszaki haladás fő irányainak információellátása, az adatbázis-kezelő rendszerek, a szöveges információ feldolgozásához szükséges programcsomagok kidolgozása, az adatbázisok létrehozása és hasznosítása. Foglalkozik az NTMIR szervezési és működési kérdéseivel, a rendszer továbbfejlesztési terveivel.

Említést érdemel a **Lengyel Elektronika** c. kiadvány tematikus száma, amely az NTMIK és a Lengyel Ipari Elektronikai Intézet gondozásában jelenik meg.

A szocialista országok Számítástechnikai Együttműködési Kormányközi Bizottsága Koordinációs Központjával rendszeresen kiadják a **Prikladnoe programnoe obeszečenie dinnoj sistemy ÉVM i sistemy mini-ÉVM** (ESZR és MSZR alkalmazói programcsomagok), valamint a **Systemnye programmnye sredstva ES ÉVM i SM ÉVM** (ESZR és MSZR rendszerprogramok) c. gyűjteményeket. Tervezik a **Tehničeskie sredstva ES ÉVM i SM ÉVM** (ESZR-MSZR hardverkatálogos) c. kiadványt.

Az ismertetett kiadványokon kívül az NTMIK fontos munkát folytat különböző elemző információk, elsősorban tanulmányok előállítására terén. Ezeket a munkákat jelenleg elsősorban a központi információs intézmények, az NTMIR-alrendszerek, a komplex program megvalósításában részt vevő intézmények végzik. Az NTMIK ezekkel az intézményekkel koordináltan két irányban készít tanulmányokat: a komplex program általános kérdéseiről (irányítás, szervezés, prognosztizálás) és a komplex program ágazatközi problémáiról, összehasonlítva a fő irányokat az európai tőkés országok, az Egyesült Államok és Japán hasonló programjaival.

A tanulmányokat az NTMIK az együttműködő intézményekkel közösen készítheti elő pénzügyi szerződések alapján. Terjesztheti előfizetéses alapon, vagy lista szerint, ha a tanulmány szolgálati használatra, csak a KGST-tagországokban való terjesztésre készült.

Az NTMIK szervezheti a kéziratok elkészítését, végezheti a szerkesztési és nyomdai munkákat, a reklámot, a terjesztést. A tanulmányok készítőinek rendelkezésére bocsátja adatbázisait és elsődleges dokumentumállományát. A tanulmányt készítő partner biztosítja az anyagok megfelelő tudományos-műszaki színvonalát, eszmei és tudományos tartalmát. Megbeszélés szerint fedezi a költségek egy részét. Az NTMIK költségeinek ellentételezése az előfizetéses alapon vagy szerződéses áron történő terjesztés utáni bevétel.

A tanulmányokat egy sorozatba lehet csoportosítani Tanulmányok a komplex program tematikájában címmel. A tanulmányok témáit a komplex program feladatainak elemzése, az NTMIR-alrendszerek és a tagországok központi információs intézményei elemző információkészítési tervei alapján választják ki, egyeztetik a KGST illetékes szerveivel, majd az NTMIK-tagországok Meghatalmazott Képviselők Bizottsága hagyja jóvá. Felhasználói köre a KGST-szervek, a nemzetközi szervezetek és koordinációs központok, a tagországokban a komplex programban részt vevő főszervezetek és együttműködő intézmények.

Az elemző tanulmányok előkészítéséhez nélkülözhetetlen az NTMIK-tagországokban és az NTMIR-ben folyó hasonló tevékenység tanulmányozása. Ezért célszerű lenne egy jeladó információ jellegű kiadvány, amely a tagországokban készülő tanulmányokról tájékoztat. E kiadvány tartalmazná a tanulmányok bibliográfiai leírását és annotációit, valamint tömörítvényeket néhány fontosabb tanulmányról, elemzéseket több tanulmány alapján (az NTMIK Analitikus információ c. kiadvány tapasztalatai alapján).

A jeladó információs kiadványt előfizetéses alapon lehetne terjeszteni. Ha egy tanulmány nem széles körű felhasználásra készül, fel lehet tüntetni a tanulmányt készítő intézmény címét, ahol a felhasználó közvetlenül érdeklődhet és információt kaphat.

A tanulmánykészítő munkák továbbfejlesztése érdekében célszerű lenne bevezetni a szerzői honorárium kifizetését (a KGST Titkárság és az NTMIK-tagországok kiadványaihoz hasonlóan). Ebben az esetben lehetőség lesz arra, hogy az elemző tanulmányok készítésére az NTMIK-tagországok vezető szakembereit kérjék fel.

Az NTMIK kétoldalú szerződéseket is köthetne a tagországokban azokkal a tudományos kutatóintézetekkel, amelyek profilja megegyezik a problémára orientált NTMIK-kiadványok tematikájával.

A szerkesztési és kiadói erőforrások ésszerűbb kihasználására tökéletesíteni kellene a kéziratok előállításának technológiáját, valamint a reklám- és terjesztési tevékenységet. További követendő célok: csökkenteni kell a kiadvány átfutási idejét, növelni kell az NTMIK nyereségreszesedését.

Az elemző kiadványok hatékonyságának fokozására szükség van a vezetők és kutatók, valamint az információs szakemberek szoros együttműködésére. Ezzel magyarázható az a gyakorlat, hogy az elemző kiadványokat az NTMIK kooperációban készíti elő a tagországok vezető intézményeivel és neves szakembereivel, miközben ő maga koordinációs és módszertani funkciókat lát el.

Figyelembe véve e tevékenység továbbfejlesztésének szükségességét, ajánlatosnak látszik összehívni a tagországok központi információs intézményeinek értekezletét tapasztalatcserére és javaslatok kidolgozására.

A kiadványtevékenység irányainak meghatározása céljából az NTMIK adatokat gyűjt az NTMIR-alrendszerben, a tagországok információs intézményeiben és a nemzetközi intézményekben folyó, a komplex program fő irányait érintő kiadói tevékenységről. Adatbázist hoz létre a KGST-tagországokban a komplex program információellátására szolgáló kiadványokról. Az adatbázis alapján elkészül a kiadványok katalógusa.

Az elemző kiadványok tematikáját az éves kiadói tervek szabályozzák, amelyek az NTMIK munkaterve alapján készülnek. Az NTMIK kiadványait korlátlan mennyiségben terjesztik a tagországok külkereskedelmi vállalatai és a Mezőnaroada kniga.

Az új kiadványokról az évente megjelenő, *Az NTMIK szolgáltatásai* c. kiadvány tájékoztat.

Fordította: Ihrig Ernőné

Beérkezett: 1988. VIII. 22-én.

A FID és az UNESCO

A FID-nek – mint nem kormányközi szervezetnek – A kategóriájú státusa van az UNESCO mellett. Különös érdeke fűződik az UNESCO Általános Információs Programjához (General Information Programme = PGI), amelynek helyzete némiképp módosul annak következtében, hogy az UNESCO a jövőben 14 helyett csak 7 főbb programcsoporttal (Major Programme Area) foglalkozik. E programcsoportok a következők:

- ▶ *Az oktatás és a jövő*
- ▶ *A tudomány a haladásért és a környezetért*
- ▶ *Kultúra*
- ▶ *A kommunikáció az emberiség szolgálatában*
- ▶ *Az ember és a társadalom a változó világban*
- ▶ *Az UNESCO hozzájárulása a fejlesztési stratégiákhoz*
- ▶ *Az UNESCO hozzájárulása a békéhez, az emberi jogokhoz és a diszkriminációk megszüntetéséhez*

Ebben az összefüggésben a PGI nem önálló, hanem valamennyi csoportot érintő programként jelenik meg. Gyakorlatilag – ahogy dr. Mayor főigazgató kifejtette – a PGI egy nagyobb, átfogó programként működik tovább, de újabb feladatokat is kap a főbb programcsoportokkal való összefüggésben és az UNESCO saját információs szükségleteinek következtében.

/FID News Bulletin, 38. köt. 12. sz. 1988. p. 83./

(Papp István)

CD-ROM ismertető a FID kiadásában

A FID az UNESCO-val kötött szerződés alapján *Guide to CD-ROM* címen ismertetőt adott ki a CD-ROM technikáról, valamint ennek használatáról a könyvtári és információs szolgáltatásban. Az ismertető az elmúlt három évben megjelent szakirodalomra, konferenciák és kiállítások anyagaira támaszkodik. Mellékletében összeállítást ad a CD-ROM olvasókról, programcsomagokról, CD-ROM termékekről, előállító- és adatrögzítő cégekről, valamint az e témakörbe tartozó folyóiratokról, konferenciákról és kiállításokról.

Az ismertető gondolata 1987 márciusában egy FID-munkaértekezleten merült fel, ahol az összegyűlt szakemberek az optikai lemezek használatával foglalkoztak. A munkaértekezlet eredményeképpen jött létre szerződés az UNESCO és a FID között egy olyan gyakorlati ismertető kiadására, amely az információs szakemberek széles körét tájékoztatja a CD-ROM hardverről, szoftverről, szolgáltatásokról és gyártmányokról. A kiadvány elkészítésével a Finn Műszaki Kutatási Központ Nemzetközi Szolgálatát (VTT: Information Service of the Technical Research Centre of Finland) bízták meg, szponzorai a FID, az UNESCO és a VTT.

/Guide to CD-ROM. = FID News Bulletin, 38. köt. 10 sz. 1988. p. 66./

(Trébits Gyuláné)